

DEMİRYOLU YOLCU TAŞIMACILIĞI KAMU HİZMETİ YÜKÜMLÜLÜĞÜ
SÖZLEŞMELERİNDE UYGULANACAK USUL VE ESASLAR
HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM
Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; kamu hizmet yükümlülüğü kapsamındaki hatlarda, demiryolu yolcu taşımacılığı hizmeti veren kamu hizmet yükümlüsü Demiryolu yolcu tren işletmecisi ile Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı arasında imzalanan kamu hizmeti yükümlülüğü sözleşmelerinin düzenlenmesi, uygulanması ve denetimine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik; 7/4/2020 tarihli ve 2382 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe konulan Kamu Hizmeti Yükümlülüğü Kapsamında Yolcu Taşımacılığı Hizmeti Verilecek Demiryolu Hatlarının Belirlenmesine İlişkin Karar ile belirlenen ulusal demiryolu altyapı ağına dâhil hatlardaki yolcu taşımacılığı hizmetlerini kapsar.

(2) Ulusal demiryolu altyapı ağına bağlı olmayan hatlarda verilen şehir içi toplu yolcu taşımacılığı hizmetleri, tarihi ve turistik amaçla verilen yolcu taşımacılığı hizmetleri ile banliyö yolcu taşımacılığı hizmetleri bu Yönetmeliğin kapsamı dışındadır.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik; 24/4/2013 tarihli ve 6461 sayılı Türkiye Demiryolu Ulaştırmasının Serbestleştirilmesi Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Ana hat yolcu taşımacılığı: Birden fazla coğrafi bölge arasında gerçekleştirilen ve 160 km/s'ye kadar hız yapılabilen uzun mesafeli yolcu taşımacılığı hizmetlerini,

b) Bakanlık: Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığını,

c) Banliyö yolcu taşımacılığı: Ulusal demiryolu altyapı ağına bağlı olan hatlarda 120 km/s'ye kadar hız yapabilen demiryolu araçları ile verilen, kalkış ve varış noktası ile güzergâhı aynı ilin sınırları içinde kalan ya da mücavir il sınırları içerisinde seferi biten, çok sayıda duraktan yolcu iniş-binişinin sağlandığı, günlük sefer sayısı çok fazla olan, kısa mesafeli toplu yolcu taşımacılığı hizmetlerini,

ç) Demiryolu kaza ve olayları: Trenlerin çıkış garından hareket etmelerine engel teşkil ederek demiryolu hattının kapalı kalmasına sebep olan istenmeyen ve beklenmedik olayları,

d) Demiryolu yolcu taşımacılığı aracı: Yolcu taşımacılığında kullanılan her türlü çeken ve çekilen araçlar ile tren setlerini,

e) Demiryolu yolcu tren işletmecisi: Ulusal demiryolu altyapı ağı üzerinde yolcu taşımacılığı yapmak üzere Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş kamu tüzel kişilerini ve şirketleri,

f) Denetim komisyonu: Kamu hizmeti yükümlülüğü kapsamında sunulacak yolcu taşımacılığı hizmetlerinin, kamu hizmeti sözleşmesine uygunluğunun denetlenmesi için oluşturulan komisyonu,

g) Dizel tren işletmeciliği: Dizel lokomotif veya set tarafından çekilerek yapılan tren işletmeciliğini,

ğ) Ek hizmet: Taşıma hizmeti hariç olmak üzere tren üzerinde verilen hizmetleri,

h) Elektrikli tren işletmeciliği: Elektrikli lokomotif veya set tarafından çekilerek yapılan tren işletmeciliğini,

ı) Hat/Hat kesimi: Kalkış-varış istasyonları ve bunlarla bütünleşik demiryolu altyapısı itibarıyla teknik olarak yolcu taşımacılığı hizmeti verilmesi mümkün olan belli bir demiryolu güzergâhını,

i) Hazırlık çalışmaları: Kamu hizmeti yükümlülüğü kapsamına alınacak hatların ve kamu hizmeti ihtiyacının kapsamının belirlenebilmesine yönelik Bakanlık tarafından öncelikle tamamlanması gereken çalışmaları,

j) Hızlı yolcu taşımacılığı: Coğrafi bölgesi fark etmeksizin 200 km/s'ye kadar hız yapılabilen kısa veya uzun mesafeli yolcu taşımacılığı hizmetlerini,

k) Hizmet grubu: Yüksek hızlı, hızlı, ana hat ve bölgesel yolcu taşımacılığı hizmetlerinden her birini,

l) İptal yüzdesi: Sefer yapılan her bir hat için, kamu hizmeti yükümlüsünden kaynaklanan sebeplerle iptal edilen sefer sayısının, ödemeye esas dönem içerisinde planlanan sefer sayısına oranını,

m) Kamu hizmeti bedeli: Kamu hizmeti yükümlülüğünün sunulduğu süre boyunca her bir hat için belirlenen net maliyet tutarına eşit olan veya altında kalan ve Bakanlık bütçesinden karşılanan miktarı,

n) Kamu hizmeti sözleşmesi: Bir demiryolu yolcu tren işletmecisi tarafından sağlanacak kamu hizmeti yükümlülüğünün kapsam ve içeriğini tanımlayan ve Bakanlık ile kamu hizmeti yükümlüsü demiryolu yolcu tren işletmecisi arasında yapılan sözleşmeyi,

o) Kamu hizmeti yükümlülüğü: Belirli bir hat üzerinde herhangi bir demiryolu yolcu tren işletmecisinin ticari şartlarda veremediği demiryolu yolcu taşımacılığı hizmetinin verilmesini sağlamak amacıyla ve sözleşmeye dayalı olarak Bakanlığın görevlendirmesi üzerine yerine getirilen demiryolu yolcu taşımacılığı hizmet yükümlülüğünü,

ö) Kamu hizmeti yükümlüsü: Belirli bir hat üzerinde herhangi bir demiryolu yolcu tren işletmecisi tarafından ticari olarak verilemeyen bir hizmeti, Bakanlıkla yapılan sözleşme ile yetki verilerek kamu yararına gerçekleştiren kamu tüzel kişilerini ve şirketleri,

p) Kapasite kullanım oranı: Yolcu-km değerinin koltuk-km değerine bölünmesiyle bulunan oranı,

r) Makul kâr oranı: Kamu hizmeti yükümlülüğü için planlanan sermayenin kârlılık oranı anlamında değerlendirilen ve jeopolitik yapının tren işletmeciliğine etkisi ile demiryolu tren işletmecilerinin işletmecilik sürecinde maruz kalacağı riskler dikkate alınarak tahmini maliyetler tutarının doğrudan temin usulü ile belirlenmesi halinde azami %10'u, diğer ihale usullerinde ise azami %20'si olarak ihale komisyonunca belirlenen oranı,

s) Net maliyet: Bir trenin çalıştırılması için hesaplanan tahmini maliyetlerden, trenden elde edilmesi beklenen bilet gelirlerinin çıkarılması sonucu bulunan miktar üzerine makul kâr eklenmesi suretiyle ihale komisyonunca belirlenen kamu hizmeti bedelini,

ş) Şirket: 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa göre tutulan ticaret siciline kayıtlı şirketi,

t) Tahmini gelir: Bir trenin işletilmesi ile elde edilen bilet gelirlerini,

u) Tahmini maliyet: Bir trenin işletilmesi için gerekli olan enerji, tren üstü personel, demiryolu araçlarının bakım, amortisman veya kiralama, altyapı kullanım, biletleme ve genel yönetim maliyetlerinin toplamını,

ü) Ticari şartlar: Ulusal ulaştırma politikaları çerçevesinde toplumsal ihtiyaçları karşılayabilecek sayı, kapasite, kalite ve bedel ile kabul edilebilir bir kârlılık düzeyi itibarıyla demiryolu yolcu taşımacılığı hizmeti sunulabilmesini mümkün kılan serbest piyasa ortamını,

v) Tren: İlgili mevzuata göre hazırlanarak seyredecek bir veya birkaç çeken araç ile bir veya birkaç çekilen araçtan ya da bir veya birkaç çeken araçtan oluşturulan ve personeli tarafından teslim alınmış olan diziyi,

y) Tren seferi: Bir trenin planlanan kalkış-varış istasyonları arasında tek yönlü gidiş veya gelişlerinden her birini,

z) Tren üstü personel: Makinist, tren şefi, kondüktör, hostes, temizlik personeli, güvenlik görevlisi gibi tren içinde sefer boyunca çalıştırılan personeli,

aa) Tren-km: Bir trenin bir kilometre mesafeye taşınması ile elde edilen hizmet ölçü birimini,

bb) Uzun mesafe: Kalkış ve varış noktası arası 350 kilometre ve üzeri demiryolu altyapı ağını kapsayan yolcu taşımacılığı hizmet mesafesini,

cc) Yardımcı ve tamamlayıcı hizmetler: İşletilen trende verilen yiyecek, içecek, temizlik, bilet satışı, engelli ya da hareket kabiliyeti kısıtlı yolculara sunulan hizmetler ile buna benzer yolcu ihtiyaçlarını doğrudan karşılayacak diğer ilave hizmetleri,

çç) Yolcu-km: Yolcu sayısı ile o yolculara yönelik kat edilen mesafenin çarpımını,

dd) Yüksek hızlı yolcu taşımacılığı: Coğrafi bölgesi fark etmeksizin 250 km/s'ye kadar hız yapılabilen kısa veya uzun mesafeli yolcu taşımacılığı hizmetlerini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Kurallar ve Uygulama İlkeleri

Genel kurallar

MADDE 5- (1) Kamu hizmeti yükümlülükleri, Bakanlık ile demiryolu yolcu tren işletmecisi arasında yapılan bir sözleşmeye dayanılarak yerine getirilir.

(2) Kamu hizmeti yükümlülüğünü üstlenen demiryolu tren işletmecileri aynı zamanda farklı ticari hizmetler de verebilir. Ancak; kamu hizmeti sözleşmelerinden kaynaklanan maliyetler, yalnızca kamu hizmeti yükümlülüğünden elde edilen gelirlerden karşılanır. Bu gelirler, sözleşmeler süresi boyunca farklı kamu ya da ticari hizmetlerin finansmanında kullanılamaz ve her bir kamu hizmeti sözleşmesi kapsamındaki kamu hizmeti yükümlülüğünden kaynaklanan gelir ve gider hesapları ile muhasebeleri ayrı ayrı tutulur.

(3) Hazırlık çalışmaları ve kamu hizmeti yükümlüsü demiryolu yolcu tren işletmecisinin seçimine yönelik hizmet alımı süreçleri Bakanlık tarafından yürütülür.

(4) Kamu hizmeti yükümlüsü tarafından verilen yolcu taşımacılığı hizmetinin kamu hizmeti sözleşmesine uygunluğu, denetim plan ve programları çerçevesinde Bakanlık tarafından kontrol edilir.

Kamu hizmeti sözleşmelerinin düzenlenmesi ve uygulanmasına yönelik ilkeler

MADDE 6- (1) Kamu hizmeti sözleşmelerinde ihale dokümanında yer alan şartlara aykırı hükümlere yer verilemez. Bu Yönetmelikte belirtilen haller dışında sözleşme hükümlerinde değişiklik yapılamaz ve ek sözleşme düzenlenemez.

(2) Bakanlık ve kamu hizmeti yükümlüsü, sözleşme hükümlerinin uygulanmasında eşit hak ve yükümlülüklerle sahiptir. Kamu hizmetinin sürekliliği prensibi tarafların esas sorumluluğunu oluşturur. İhale dokümanı ve sözleşme hükümlerinde bu prensiplere aykırı maddelere yer verilemez. Kamu hizmeti sözleşmelerinin yorum ve uygulanmasında bu prensipler göz önünde bulundurulur.

Bilet tarifeleri, kamu hizmeti bedeli ve gelir paylaşımı ilkeleri

MADDE 7- (1) Kamu hizmeti yükümlülüğü için fiyat farkı uygulaması hariç olmak üzere kamu hizmeti sözleşmesinde gösterilen net maliyet tutarından fazla kamu hizmeti bedeli ödemesi yapılmaz.

(2) Bilet tarifeleri; geçmiş dönem bilet ücretleri, genel ekonomik şartlar, alternatif ulaşım modlarında uygulanan tarifeler, kullanıcı açısından avantaj ve dezavantajlar dikkate alınarak Strateji ve Bütçe Başkanlığının uygun görüşüyle belirlenir.

(3) Sözleşme değişikliği yapılmaksızın veya ek sözleşme düzenlenmeksizin, kamu hizmeti sözleşmesi kapsamında tavan olarak belirlenen bilet tarifelerinde değişiklik yapılamaz.

(4) Bilet tarifelerinin usulüne uygun olarak değiştirilmesi halinde beklenen bilet gelirleri, net maliyet ve kamu hizmeti bedeli sözleşmeye esas yolcu sayısı tahminlerinde değişiklik yapılmaksızın hat bazında güncellenir.

(5) Kamu hizmeti sözleşmesinde belirlenen hizmet kalite ölçütlerinin yer aldığı ve demiryolu yolcu tren işletmecisi tarafından sözleşmede belirtilen dönemlerde hazırlanan periyodik performans raporlarının Bakanlık tarafından incelenmesi sonucunda, kamu hizmeti sözleşmelerinin yürürlük süresi içerisinde verilmekte olan hizmet kapsamında;

a) Ödemeye esas hizmet dönemi süresi içerisinde elde edilen bilet gelirinin kamu hizmeti sözleşmesinde gösterilen tahmini bilet gelirden fazla olması halinde, ikisi arasındaki fark, kamu payı %50 oranından az olmamak üzere sözleşmenin tarafları arasında sözleşmede belirtilen usuller çerçevesinde ve hat bazında ortaya çıkan değerler esas alınarak paylaşılır.

b) Bilet gelirinin beklenenin altında gerçekleşmesi halinde kamu hizmet yükümlüsü tarafından hak talep edilemez.

c) Yolcu taşımacılığı hizmetlerinin kamu hizmeti yükümlüsünden kaynaklanan sebeplerle sözleşmeye uygun olarak yerine getirilmediğinin tespit edilmesi halinde, kamu hizmeti yükümlüsüne ödenecek hizmet bedelinden indirim yapılır.

(6) Kamu hizmeti bedeli ve fiyat farkları, sözleşmede belirtilen dönemler esas alınarak bu madde ile 8 inci maddede düzenlenen ilkeler çerçevesinde ilgili kamu hizmeti yükümlüsü demiryolu yolcu tren işletmecisine ödenir.

(7) Kamu hizmeti yükümlülüğü için ödenecek kamu hizmeti bedeli, bu amaçla Bakanlık bütçesine konulan ödenekten karşılanır.

Fiyat farkı uygulama ilkeleri

MADDE 8- (1) Kamu hizmeti sözleşmelerinde, tahmini maliyet kalemlerinin toplam maliyet içerisindeki ağırlık oranları esas alınarak her bir hat kesimi için ayrı ayrı hesaplanmak üzere fiyat farkı uygulanır.

(2) Yapılan hesaplama sonucunda fiyat farkının (-) eksi çıkması durumunda, kamu hizmeti yükümlüsüne ödenecek olan tutardan fiyat farkı kesintisi yapılır ve ilgili ayın hakedişinden mahsup edilir.

(3) Fiyat farkı uygulamasına ilişkin bu Yönetmelikte belirlenen hesaplama yöntemi kamu hizmeti sözleşmelerinde açıkça gösterilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kamu Hizmeti Sözleşmelerinin Niteliği, Sözleşmede Yer Alacak Hususlar ve Sözleşme Süresi

Kamu hizmeti sözleşmelerinin niteliği

MADDE 9- (1) Kamu hizmeti sözleşmeleri; kapsamındaki yolcu taşımacılığı hizmeti itibarıyla kamu hizmeti yükümlüsünün elde edeceğini tahmin ettiği bilet gelirlerinin, aynı hizmet sunumu için ortaya çıkacağını tahmin ettiği maliyetler ve makul kâr tutarları toplamını karşılamaması nedeniyle oluşan finansman ihtiyacının, Bakanlığa bu amaçla tahsis edilen ödeneye uygun olarak net maliyet esasına göre düzenlenebilir.

(2) İlgili mevzuat uyarınca belirlenen kamu hizmeti yükümlüsü, kamu hizmeti yükümlülükleri kapsamındaki demiryolu yolcu taşımacılığı hizmetini kendi nam ve hesabına işletir.

(3) İhale ve sözleşme makamı olan Bakanlık ile demiryolu yolcu tren işletmecileri arasında bu Yönetmelik hükümleri uyarınca kamu hizmeti sözleşmesi akdedilmesi halinde, bu sözleşmeyle sunulacak kamu hizmeti yükümlülüğüne ilişkin hizmet;

a) Seyahat eden yolcular arasında,

b) Alt yükleniciler ve demiryolu araçlarını kiraya verenlerin Bakanlığa karşı sorumlulukları hariç olmak üzere, kamu hizmeti yükümlüsüne her türlü tesis, ekipman, malzeme, araç, donanım tedarik eden veya yazılım, bakım, onarım, ek hizmet ve sair sağlayan üçüncü kişiler arasında,

c) Kamu hizmeti yükümlüsünün veya alt yüklenicilerinin personeli arasında, herhangi bir hak, sorumluluk ve yükümlülük doğurmaz.

(4) Bakanlık, kamu hizmeti yükümlüsü tarafından verilen hizmetin kamu hizmeti sözleşmesine uygunluğunu denetlemek üzere; yolcuların, bilet tarifesi, dakiklik, iptal ve diğer hizmet standartları ile hizmetin erişilebilirliği hakkında kamu hizmeti yükümlüsüne yönelen talep, başvuru ve şikâyetlerini de inceleyebilir.

Kamu hizmeti sözleşmelerinde yer alacak hususlar

MADDE 10- (1) Kamu hizmeti sözleşmelerinde aşağıdaki hususların belirtilmesi zorunludur:

a) Kamu hizmeti yükümlülüğünün tanımı, niteliği, türü ve miktarı.

b) Bakanlık yetkili biriminin adı ve adresi.

c) Kamu hizmeti yükümlüsünün adı veya ticaret unvanı, tebligata esas adresi.

ç) Alt yüklenicilere ilişkin bilgiler ve sorumlulukları.

d) Sözleşmenin bedeli ve süresi ile süre uzatımı şartları.

e) Ödeme yeri ve şartları.

f) Fiyat farkı uygulama esasları ve hesaplama yöntemleri.

g) Gelir paylaşımı oranları ve şartları.

ğ) Ulaşım, sigorta, vergi, resim ve harç giderlerinden hangisinin sözleşme bedeline dâhil olacağı.

h) Bakım-onarım, biletleme, engelli ve/veya hareket kabiliyeti kısıtlı yolculara sunulan hizmetlere ve yolculara sunulan diğer ek hizmetlere ait şartlar.

ı) Kesin teminat miktarı ile kesin teminatın iadesine ait şartlar.

i) Demiryolu araçlarının kiralama yöntemiyle temin edilmesi halinde, bu demiryolu araçlarının hizmet süresi boyunca geri alınmayacağına ve hizmetten alıkonulmasına sebebiyet verecek şekilde diğer üçüncü kişilerle alım, satım, trampa ve benzeri hukuki işlem tesis edilmeyeceğine dair kiraya verenlerden alınacak taahhütname.

j) Sözleşme kapsamındaki hatlar ve bu hatlardaki kamu hizmeti yükümlülüğünü teslim etme ve teslim alma şekil ve şartları.

k) Denetime ilişkin şartlar.

l) Kamu hizmeti yükümlülüğünün gereği gibi ifa edilememesi durumunda kamu hizmeti bedelinden yapılacak indirimler.

m) Mücbir sebepler ve telafi ödemelerine dair şartlar.

n) Sözleşme kapsamında yaptırılacak iş artışları ile iş eksilişi durumunda karşılıklı yükümlülükler.

o) Sözleşmede değişiklik yapılma şartları.

ö) Sözleşmenin devrine, askıya alınmasına ve feshine ilişkin şartlar.

p) Kamu hizmeti yükümlüsünün çalıştıracağı personele ilişkin sorumlulukları.

r) İhale dokümanında yer alan bütün belgelerin sözleşmenin eki olduğu.

s) Bilet tarifelerinin ve yolculara sunulacak ek hizmet ücret tarifelerinin sözleşmenin eki olduğu.

ş) Demiryolu altyapı işletmecisi ile akdedilen erişim sözleşmeleri, varsa demiryolu araçlarının kiralınmasına ilişkin üçüncü kişilerle akdedilen kira sözleşmeleri, ek hizmetlerin üçüncü kişilerce sunulmasına ilişkin sözleşmeler.

t) Anlaşmazlıkların çözümü.

u) Kamu hizmeti yükümlüsünün iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin yükümlülükleri.

ü) Tahmini maliyet kalemleri ve beklenen bilet gelirleri tabloları ile sefer esaslı net maliyet teklif cetveli.

v) Bilet tarifelerinin, tahmini maliyet kalemleri ve beklenen bilet gelirleri tablolarının ve sefer esaslı net maliyet teklif cetvelinin güncellenmesine ilişkin usul ve esaslar.

y) Tren dakikliği, konfor, temizlik, istasyon ve tren üzerinde verilecek hizmetler ile yolcu bilgilendirmelerine ilişkin asgari kalite hizmet standartları.

(2) Bakanlık, gerekli gördüğü takdirde birinci fıkrada belirtilenler dışındaki hususları da sözleşmelere ekleyebilir.

Kamu hizmeti sözleşmelerinin süresi ve süre uzatımı

MADDE 11- (1) Bakanlık, ertesi yıla devreden veya gelecek yıllara yaygın yüklenmelerinde, tabi olduğu mali mevzuat ile diğer mevzuat hükümleri dâhilinde, kamu hizmeti sözleşme süresini on yıla kadar belirleyebilir.

(2) Alım usulüne bakılmaksızın kamu hizmeti sözleşmesinin süresi uzatılabilir. Ancak kamu hizmeti sözleşmesinin uzatılma süresi iki yılı aşamaz.

(3) Kamu hizmeti yükümlüsünden kaynaklanan sebeplerle taahhüdün yerine getirilemediği gerekçesiyle kamu hizmeti bedelinden indirim yapmak suretiyle süre uzatımı verilemez.

(4) İlave hat veya hatlar eklenmesi suretiyle iş artışı yapılan sözleşmelerin süresi uzatılamaz. Ancak, ilave hat veya hatlarda ihtiyaç duyulan yolcu taşımacılığı hizmetinin, sadece mevcut kamu hizmeti yükümlüsü tarafından verilebileceğinin anlaşılması halinde sözleşmenin süresi uzatılabilir.

(5) İş artışı ve eksilişi dikkate alınmaksızın ilk sözleşmedeki toplam tren-km değerinin en az beşte biri oranında yolcu taşımacılığı hizmetinin mücbir sebepler dolayısıyla gerçekleştirilememesi halinde kamu hizmeti yükümlüsünün talebine istinaden kamu hizmeti sözleşmesi, bir bütün halinde ve ikinci fıkradaki süreyi aşmayacak şekilde uygun bir süreyle uzatılabilir.

(6) Kamu hizmeti sözleşmesinin süresinin uzatılması halinde, ilk sözleşmeyle belirlenen makul kâr oranları ile fiyat farkı uygulama ve bilet tarifesi güncelleme usul ve esasları değiştirilemez.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bilet Tarifeleri, Gelir Paylaşımı ve Fiyat Farkı Uygulamaları

Bilet tarifelerinin uygulanması

MADDE 12- (1) Kamu hizmeti yükümlüsü, her bir hat ve yolcu sınıflandırması itibarıyla ilgili kamu hizmeti sözleşmesinde belirlenenler dışında bilet tarifesi uygulayamaz.

Bilet tarifelerinin güncellenmesi

MADDE 13- (1) Kamu hizmeti yükümlüsü, mücbir sebepler dışında bilet gelirlerinin beklenenin altında ve/veya maliyetlerin beklenenin üstünde gerçekleşmesini gerekçe göstererek bilet tarifelerinin arttırılmasına yönelik talep ve istekte bulunamaz.

(2) Bilet tarifeleri ancak, süresi bir yılı aşan kamu hizmeti sözleşmelerinde, Bakanlığın ihale ve doğrudan temin dokümanlarında gösterilen şartlar çerçevesinde uygun göreceği takvim itibarıyla güncellenebilir.

(3) Bilet tarifeleri güncellenirken ilgili takvime uyumlu tarihler referans alınarak belirlenecek temel ve güncel dönemler için Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanan 2003=100 temel yıllık Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) değerlerinde ortaya çıkan değişim oranı dikkate alınır. Ancak Bakanlık tarafından gerekli görülmesi halinde bilet tarifeleri, ilgili takvimdeki TÜFE değişim oranının beşte dördü ile altıda beşi arasında belirlenen bir oran itibarıyla güncellenebilir.

(4) Bir önceki güncelleme tarihinden itibaren en az bir yıl geçmedikçe aynı hat itibarıyla uygulanan bilet tarifeleri tekrar güncellenemez.

(5) Güncelleme dönemini kapsayan TÜFE değişim oranının (-) eksi çıkması durumunda bilet tarifelerinde indirim yönünde güncelleme yapılmaz.

(6) Her bir bilet tarifesi güncellemesinin uygulanmaya başlanacağı aynı tarih itibarıyla eş zamanlı olarak yürürlüğe girmek üzere; maliyet kalemleri tablosu, bilet gelirleri tabloları ve sefer esaslı net maliyet hesap cetveli de güncellenir.

(7) Maliyet kalemleri tablosu güncellenirken her bir maliyet kalemi, 15 inci maddenin dördüncü fıkrası uyarınca o maliyet kalemiyle ilişkilendirilmiş endeksin değişim oranı itibarıyla yeniden hesaplanır. İlgili endekse ait temel ve güncel değerlerin belirlenmesinde, bilet tarifesi güncelleme takvimiyle uyumlu tarihler dikkate alınır.

(8) Bilet gelirleri tabloları, sözleşmeye esas yolcu sayısı tahminlerinde değişiklik yapılmaksızın hat bazında güncellenmiş bilet tarifeleri ve bu tarifeler üzerinden yeniden hesaplanmış beklenen bilet gelirleri itibarıyla güncellenir.

(9) Sefer esaslı net maliyet hesap cetveli, makul kâr oranları değiştirilmeksizin, maliyet kalemleri tablosu ve bilet gelirleri tablolarındaki yeni değerler ve bu değerler üzerinden yeniden belirlenecek net maliyet ve kamu hizmeti bedelleri esas alınarak güncellenir.

(10) Bilet tarifelerinin güncellenmesi durumunda; sözleşme süresi, bilet tarifeleri, güncellenen maliyet ve bilet geliri tabloları ile sözleşme bedeli ek bir sözleşmeye bağlanır.

Gelir paylaşımı

MADDE 14- (1) Kamu hizmeti bedeli ödenmesine esas hizmet dönemi itibarıyla her bir hat kapsamında gerçekleştirilen tren seferleri dolayısıyla elde edilen, eşya ve bagaj taşımaları, tren üzerinde yiyecek, içecek satışından elde edilen gelirler ile bilet gelirinin; ilgili hatta yönelik 19/4/2023 tarihli ve 7140 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe sunulan Kamu Hizmeti Yükümlülüğü Kapsamında Desteklenecek Demiryolu Yolcu Taşıma Hatları ile Kamu Hizmeti Yükümlüsü Tren İşletmecisinin Belirlenmesine İlişkin Yönetmeliğin Ek-2'sinde yer alan ve sözleşmeye ekli Bilet Gelirleri Tablosunun 5.A Hat Beklenen Ortalama Bilet Gelirleri (Sefer/TL) sütununda gösterilen değer ile gerçekleştirilen tren sefer sayısının çarpımı sonucu bulunacak tahmini bilet gelirinden fazla olması halinde, kamu hizmeti yükümlüsünün lehine ortaya çıkan gelir farkı, gelir fazlası olarak değerlendirilir.

(2) Gelir fazlası, 7 nci maddenin beşinci fıkrasının (a) bendi dikkate alınmak suretiyle her bir hat için hesaplanarak Bakanlık ile kamu hizmeti yükümlüsü arasında sözleşmede belirlenen oranda paylaşılır.

(3) Birinci fıkrada belirtilen hesaplama sonucunda kamu hizmeti yükümlüsünün aleyhine gelir farkı ortaya çıkması halinde, kamu hizmeti yükümlüsü bu negatif gelir farkının telafi edilmesine yönelik hak talebinde bulunamaz.

(4) Bilet tarifelerinin güncellenmesi halinde, birinci fıkraya göre yapılacak hesaplamada;

a) İlgili ödemeye esas dönemin başlangıç tarihinden güncel bilet tablolarının yürürlüğe giriş tarihine kadar; mevcut bilet gelirleri tablolarında gösterilen değerler ile yürürlük tarihine kadar gerçekleştirilen tren seferleri,

b) Yürürlüğe giriş tarihinden itibaren; güncel bilet gelirleri tablolarında gösterilen yeni değerler ve bu tarihten itibaren gerçekleştirilen tren seferleri, dikkate alınır.

Fiyat farkı uygulamaları

MADDE 15- (1) (Değişik:RG-28/6/2024-32586) Kamu hizmeti sözleşmelerinde, sözleşme süresine bakılmaksızın her bir hat kesimi için belirlenen kamu hizmeti bedeli üzerinden aşağıdaki formüllere göre ayrı ayrı hesaplanarak fiyat farkı uygulanır:

$$F = Fi1 + Fi2 + \dots + Fs$$

$$Fi = Ani \times (1 - Ki)^i \times (Pni - 1)$$

$$Pni = \left[ai \frac{AY_n}{AY_o} + bi \frac{E_n}{E_o} + (ci + ei) \frac{G_n}{G_o} + hi \frac{L_n}{L_o} + di \left(\frac{\frac{G_n}{G_o} + \frac{M_n}{M_o}}{2} \right) \right]$$

(2) Fiyat farkı formüllerinde yer alan;

- a) F: Uygulama ayında tüm hat kesimleri için hesaplanan toplam fiyat farkı tutarını,
- b) Fi: Sözleşme kapsamındaki ilk hat kesimi için (i=1) olmak üzere, uygulama ayında (i) nci hat kesimi için hesaplanacak fiyat farkı tutarını,
- c) Fs: Sözleşme kapsamındaki son hat kesimi için (i=s) olmak üzere, uygulama ayında (s) nci hat kesimi için hesaplanacak fiyat farkı tutarını,
- ç) Ki: Sözleşme kapsamındaki ilk hat kesimi için (i=1) olmak üzere, uygulama ayında (i) nci hat kesimi için sözleşmede belirlenen makul kâr oranını (%),
- d) Ani: İlk hakedişte (n=1) olmak üzere (n) inci hak edişte; uygulama ayında (i) nci hat kesiminde gerçekleşen sefer sayısının aynı hat kesimi için belirlenen kamu hizmeti bedeliyle çarpılması sonucu bulunan tutarını,
- e) Pni: İlk hakedişte (n=1) olmak üzere (n) inci hakedişte, (i) nci hat kesiminin fiyat farkı hesaplamasında kullanılan temel endeksler ve güncel endeksler ile ai, bi, ci, di, ei ve hi değerlerinin ağırlık oranlarını temsil eden katsayıların yukarıdaki formüle uygulanması sonucu bulunan fiyat farkı katsayısını,
- f) ai: Sözleşme kapsamındaki ilk hat kesimi için (i=1) olmak üzere, ilgili hat kesimi için belirlenen altyapı kullanım maliyetlerinin toplam tahmini maliyetler çerçevesinde ağırlık oranını temsil eden katsayısı,
- g) bi: Sözleşme kapsamındaki ilk hat kesimi için (i=1) olmak üzere, ilgili hat kesimi için belirlenen elektrik enerjisi veya akaryakıt maliyetlerinin toplam tahmini maliyetler çerçevesinde ağırlık oranını temsil eden katsayısı,
- ğ) ci: Sözleşme kapsamındaki ilk hat kesimi için (i=1) olmak üzere, ilgili hat kesimi için belirlenen biletleme maliyetlerinin toplam tahmini maliyetler çerçevesinde ağırlık oranını temsil eden katsayısı,
- h) di: Sözleşme kapsamındaki ilk hat kesimi için (i=1) olmak üzere, ilgili hat kesimi için belirlenen bakım maliyetlerinin toplam tahmini maliyetler çerçevesinde ağırlık oranını temsil eden katsayısı,
- ı) ei: Sözleşme kapsamındaki ilk hat kesimi için (i=1) olmak üzere, ilgili hat kesimi için belirlenen genel yönetim maliyetlerinin toplam tahmini maliyetler çerçevesinde ağırlık oranını temsil eden katsayısı,
- i) hi: Sözleşme kapsamındaki ilk hat kesimi için (i=1) olmak üzere, ilgili hat kesimi için belirlenen tren üstü personel maliyetlerinin toplam tahmini maliyetler çerçevesinde ağırlık oranını temsil eden katsayısı,
- ifade eder.

(3) Ağırlık oranlarına ilişkin katsayılar, ilgili hat kapsamındaki maliyet kalemlerine uygun biçimde ai, bi, ci, di, ei ve hi katsayıları toplamı bire (1.00) eşit olacak şekilde belirlenir ve kamu hizmeti sözleşmesinde gösterilir.

(4) Formüldeki temel endeksler (o) ve güncel endeksler (n)'den;

a) L0, Ln: İşçilikle ilgili temel asgari ücreti ve güncel asgari ücreti,

b) E0, En: Dizel tren işletmeciliği gerçekleştirilen hatlar için, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından aylık yayımlanan 2003=100 Temel Yıllı Üretici Fiyatları Alt Sektörlere Göre Endeks Sonuçları Tablosunun 19 numaralı "Kok ve Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri", 19.2 numaralı "Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri" sütunundaki ilgili sayıları; elektrikli tren işletmeciliği gerçekleştirilen hatlar için ise, aynı tablonun 35 numaralı "Elektrik, Gaz Üretim ve dağıtım", 35.1 numaralı "Elektrik Enerjisinin Üretimi, İletimi ve Dağıtım" sütunundaki ilgili sayıları,

c) G0, Gn: Türkiye İstatistik Kurumu tarafından aylık yayımlanan 2003=100 Temel Yıllı Üretici Fiyatları Alt Sektörlere Göre Endeks Sonuçları Tablosunun "Yİ-ÜFE Genel" sütunundaki sayıları,

ç) **(Ek:RG-28/6/2024-32586)**¹ M0, Mn: Trenleri oluşturan lokomotif, set ve vagonların amortismanı için, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından aylık yayımlanan 2003=100 Temel Yıllı Üretici Fiyatları Alt Sektörlere Göre Endeks Sonuçları Tablosunun 30 numaralı "Diğer Ulaşım Araçları", 30.2 numaralı "Demiryolu Lokomotifleri ve Vagonları" sütunlarındaki ilgili sayıları,

d) AY0, AYn: Demiryolu altyapı işletmecisi tarafından yıllık olarak yayımlanan Şebeke Bildirimine ekli ilgili hizmet grubuna ait altyapı erişim ücretine yönelik temel ve güncel tren-km birim fiyatını,

ifade eder.

(5) Hizmet gruplarına ait her bir hat kesiminde ortaya çıkacak fiyat farkı tutarının hesaplanmasında, ilgili hat kesimi için sözleşmede belirlenen makul kâr oranları (Ki) esas alınır.

(6) Yapılan hesaplama sonucunda fiyat farkının (-) eksi çıkması durumunda, ilgili hat kesimi için fiyat farkı kesintisi yapılır.

(7) Bilet tarifelerinin güncellenmesinden sonra ilgili hat kesimleri için birinci fıkradaki formüllere göre yapılacak fiyat farkı hesaplamasında;

a) Güncellenen maliyet kalemleri tablosundaki yeni değerler itibarıyla ortaya çıkan ağırlık oranlarına işaret eden katsayı değerleri,

b) Güncellemelerin yürürlüğe girdiği ay itibarıyla geçerli olan ilgili temel endeks değerleri, esas alınır.

(8) Hâlihazırda sözleşmeye bağlanmış mevcut hat kesimleri için iş artışı veya iş eksilişi yapılmasından sonra ilgili hat kesimleri için birinci fıkradaki formüllere göre yapılacak fiyat farkı hesaplamasında;

a) Tekrar düzenlenen maliyet kalemleri tablosundaki yeni değerler itibarıyla ortaya çıkan ağırlık oranlarına işaret eden katsayı değerleri,

b) Tekrar düzenlenen maliyet kalemleri tablolarının yürürlüğe girdiği ay itibarıyla geçerli olan ilgili temel endeks değerleri, esas alınır.

(9) Yeni hat ve hatlar eklenmesi suretiyle iş artışı yapılması durumunda, ilgili hat kesimleri için birinci fıkradaki formüllere göre yapılacak fiyat farkı hesaplamasında ise, bu hat kesimleri için hazırlanan maliyet kalemleri tablolarının yürürlüğe girdiği ay itibarıyla geçerli olan ilgili temel endeks değerleri esas alınır.

(10) Sekizinci ve dokuzuncu fıkralar kapsamında iş artışı yapılarak sözleşmeye bağlanan hatlarda sonraki tarihler itibarıyla bilet tarifelerinin ve maliyet tablolarının güncellenmesinden sonra yapılacak fiyat farkı hesaplamalarında yine yedinci fıkra hükümleri dikkate alınır.

¹ 28/6/2024 tarihli ve 32586 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan değişiklik ile Yönetmeliğe 15 inci maddesinin dördüncü fıkrasının (c) bendinden sonra gelmek üzere (ç) bendi eklenmiş ve diğer bent buna göre teselsül ettirilmiştir.

(11) Sözleşmelerde yer alan fiyat farkına ilişkin usul ve esaslarda sözleşme imzalandıktan sonra değişiklik yapılamaz.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Mücbir Sebepler ve Telifi Ödemeleri

Mücbir sebepler

MADDE 16- (1) Doğal afetler, yangın, demiryolu kazaları ile olayları, kanuni grev, genel salgın hastalık, kısmi veya genel seferberlik ilanı halleri ve gerektiğinde Bakanlık tarafından belirlenecek benzeri diğer haller mücbir sebep olarak değerlendirilir.

(2) Bakanlık tarafından birinci fıkrada belirtilen hallerin mücbir sebep olarak kabul edilebilmesi için; bu sebeplerin kamu hizmeti yükümlüsünden kaynaklanan bir kusurdan ileri gelmemiş olması, taahhüdün ve sorumluluğun yerine getirilmesine engel nitelikte olması, kamu hizmeti yükümlüsünün bu engeli ortadan kaldırmaya gücünün yetmemiş bulunması, meydana geldiği tarihi izleyen yirmi gün içinde kamu hizmeti yükümlüsünün Bakanlığa yazılı olarak bildirimde bulunması ve yetkili merciler tarafından belgelendirilebilmesi halinde bu belgelerin ibrazı zorunludur.

Telifi ödemeleri

MADDE 17- (1) Bakanlık, mücbir sebebin gereklerine uygun olarak hangi maliyet kalemlerine telifi ödemesi yapılacağını ve bu maliyet kalemlerine yönelik yapılacak üst sınırları belirlemeye yetkilidir. Ancak belirlenecek üst sınır, her bir maliyet kaleminin %25'ini aşamaz.

(2) Mücbir sebepler dolayısıyla geçici bir süreliğine kamu hizmeti yükümlülüğü kapsamındaki yolcu taşımacılığı hizmetlerinin tamamen durması halinde, duran tren seferleriyle sınırlı olmak üzere yürürlükteki maliyet kalemleri tablosundaki ilgili değerleri esas alınarak;

- a) Demiryolu araç maliyetine dahil olan amortisman gideri,
- b) Biletleme maliyetleri,
- c) Tren üstü personel maliyetleri,

ile bunlara ilişkin uygulanabilir fiyat farkı tutarları kamu hizmeti yükümlüsüne ödenir.

(3) Kamu hizmeti yükümlüsünün aynı zamanda demiryolu yük tren işletmecisi olması durumunda, hizmette kullanılan lokomotif tipi demiryolu taşımacılık araçlarına ilişkin demiryolu araç maliyeti ödemesi yapılmaz.

(4) Kamu hizmeti sözleşmelerinin mücbir sebeplerle yürütülmesinin imkânsız hale gelmesine istinaden feshedilmesi halinde, fesih bildirimleriyle birlikte ortadan kaldırılan kamu hizmeti yükümlülükleri kapsamındaki yolcu taşımacılığı hizmetine yönelik telifi ödemesi yapılamaz.

(5) Yasal haklar saklı kalmak üzere, bu madde kapsamında yapılacak ödemeler süresince çalışanların iş akitleri feshedilemez.

(6) Bakanlık mücbir sebep gereklerine uygun olarak ikinci fıkrada belirtilen maliyet kalemlerine yönelik telifi ödeme şartlarını sözleşmede ayrıca düzenler.

ALTINCI BÖLÜM

Kamu Hizmeti Sözleşmelerinin Değiştirilmesi

Kamu hizmeti sözleşmeleri kapsamında yapılacak iş artışı ve iş eksilişi

MADDE 18- (1) Kamu hizmeti sözleşmelerinde öngörülemeyen durumlar nedeniyle hizmetin sürekliliği açısından;

- a) Günlük, haftalık, aylık, sezonluk, yıllık ve toplam tren sefer sayılarında,
- b) Altyapı bakım-onarımı ve benzeri durumlardan kaynaklanmak ve aynı il idaresi sınırları içerisinde kalmak şartıyla kalkış-varış istasyonlarında,
- c) Ara güzergâhlar ile hat uzunluğunda,
- ç) Lokomotif, vagon, set tipi veya sayısında,

değişiklik yapılmasının zorunlu olması halinde, halihazırda sözleşmeye bağlanmış her bir hat için ortaya çıkan toplam tren-km değerlerinin değiştirilmesi suretiyle sözleşme süresinde değişiklik yapılmaksızın Bakanlık tarafından uygun görülmesi şartıyla ilk sözleşme bedelinin %15'ine kadar iş artışı veya iş eksilişine gidilebilir. Ancak, sözleşme bedelinin %15'ine kadar olan oran dâhilinde yapılacak iş artışlarında Bakanlık bütçesine bu amaçla tahsis edilen ödeneğin aşılması esastır.

(2) Kamu hizmeti sözleşmeleri devam ederken;

a) Kamu hizmeti yükümlülüğü kapsamındaki genel hat listesine Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yeni hat veya hatların eklenmesi,

b) Diğer bir kamu hizmeti sözleşmesinin feshedilmesi nedeniyle bu sözleşmedeki hizmete ait hat veya hatlarda yolcu taşımacılığı hizmeti verilmemesi,

durumunda mevcut kamu hizmeti sözleşmesine yeni hat veya hatlar eklenmesi suretiyle sözleşme süresinde değişiklik yapılmaksızın ilk sözleşme bedelinin %40'ına kadar iş artışı yapılabilir. Ancak, sözleşme bedelinin %40'ına kadar oran dâhilinde yapılacak iş artışlarında Bakanlık bütçesine bu amaçla tahsis edilen ödeneğin aşılması esastır.

(3) Mevcut kamu hizmeti sözleşmesinde ilave hat veya hatlar eklenmesi suretiyle iş artışı yapılabilmesi için;

a) Sadece mevcut kamu hizmet yükümlüsünün bu ihtiyacı karşılayabileceğinin anlaşılması,

b) Aşağıda gösterilen şartların bir bütün olarak ortaya çıkması;

1) Bu hat veya hatlar itibarıyla gerçekleştirilmesi planlanan yolcu taşımacılığı hizmetine acil ihtiyaç duyulması,

2) Mevcut kamu hizmeti sözleşmesi kapsamındaki hat veya hatlar ile yeni hat veya hatlar arasında işletmecilik açısından bağlantı kurulabilmesinin mümkün olması,

3) Yeni bir kamu hizmeti sözleşmesi akdedilmesi halinde kaynakların verimli kullanılmayacağına tespit edilmesi,

4) Hâlihazırdaki kamu hizmeti yükümlüsünün yeterli sayı ve nitelikte personel ile demiryolu yolcu taşımacılığı aracının bulunması,

zorunludur.

(4) Hâlihazırda süre uzatımı verilmiş kamu hizmeti sözleşmeleri kapsamında, yeni hat veya hatların eklenmesi suretiyle iş artışı yapılamaz.

(5) Kamu hizmeti sözleşmeleri devam ederken, aynı kamu hizmeti sözleşmelerine dâhil hat veya hatların, Cumhurbaşkanlığı Kararı ile kamu hizmeti yükümlülüğü kapsamındaki genel hat listesinden çıkarılması durumunda ilgili kamu hizmeti sözleşmeleri itibarıyla iş eksilişine gidilmesi esastır.

(6) Kamu hizmeti yükümlüsünün beşinci fıkra kapsamında öngörülen iş eksilişi nedeniyle taahhüdünü yerine getiremeyeceğini makul gerekçeleriyle birlikte yirmi gün içinde Bakanlığa yazılı olarak bildirmesi halinde iş eksilişi yapılamaz ve sözleşme mevcut koşullara göre devam eder. Bu fıkranın uygulanmasında, aşağıda belirtilen durumlar makul gerekçe olarak kabul edilir:

a) İş eksilişi yapılmasının, kamu hizmeti bedelinde %40 ve üzeri oranda indirim yapılmasını gerektirmesi.

b) İş eksilişi yapılmasının sözleşme kapsamındaki tüm hatlarda tren çalıştırılmasından kaynaklanacak toplam makul kâr tutarının %40 ve üzeri oranda azalması riskini ortaya çıkarması.

(7) Birinci fıkra kapsamında iş artışı yapılması durumunda, sözleşme bedelinde yapılacak değişikliklerde, iş artışı yapılacak hatlar için maliyet kalemleri belirlenirken hâlihazırda geçerli sefer esaslı net maliyet teklif hesap cetveli ve bu cetvele esas tablolar esas alınır.

(8) Yeni hat ve hatlar eklenmesi suretiyle iş artışı yapılması durumunda, kamu hizmeti yükümlüsü tarafından ilgili hat veya hatlar için sefer esaslı net maliyet teklif cetveli ve bu cetvele esas tablolar hazırlanır ve sözleşmede belirlenen makul bir süre içinde Bakanlığa sunulur. Bu fıkra uyarınca teklif cetveli ve diğer tablolar hazırlanırken kamu hizmeti yükümlüsü birinci fıkrada sayılan unsurlar itibarıyla benzer nitelikteki hatlar için hâlihazırda geçerli maliyet ve gelir kalemleri tablolarında gösterilen değerleri öncelikle esas alır. Ancak diğer bir kamu hizmeti sözleşmesinin feshedilmesi nedeniyle mevcut kamu hizmeti sözleşmesine ilave hat veya hatlar eklenmesi suretiyle iş artışı yapılması durumunda, feshedilme konu sözleşme itibarıyla geçerli beklenen yolcu sayıları esas alınır.

(9) Birinci ve ikinci fıkralarda ifade edilen iş artışına ilişkin azami tutarlar ayrı ayrı dikkate alınır.

(10) İş artışı veya iş eksilişi yapılması durumunda sözleşme süresi, maliyet ve bilet gelirleri tabloları ve sözleşme bedeli ile değiştirilen diğer hükümler ek bir sözleşmeye bağlanır.

Kamu hizmeti sözleşmelerinde değişiklik yapılması

MADDE 19- (1) Bu Yönetmelikte sayılan usullere uygun şekilde kamu hizmeti sözleşme süresinin uzatılması ve iş artışı veya iş eksilişi yapılması durumları hariç olmak üzere sözleşme

imzalandıktan sonra Bakanlık ile kamu hizmeti yükümlüsünün karşılıklı olarak anlaşması halinde, sözleşme bedelinin aşılması ve hizmet standartlarının düşürülmemesi kaydıyla aşağıda belirtilen hususlarda sözleşme hükümlerinde değişiklik yapılabilir:

a) Günlük, haftalık, aylık, sezonluk, yıllık ve toplam tren seferlerinin ilgili olduğu dönem içinde yeniden planlanması.

b) Lokomotif, vagon, setlerin değiştirilmesi.

c) Ödeme şartlarının değiştirilmesi.

ç) Sözleşmenin anlaşılır olmasının sağlanması.

(2) Birinci fıkra itibarıyla yapılacak sözleşme değişikliklerinde ek sözleşme düzenlenmesi zorunlu değildir. Ancak bu kapsamdaki değişiklikler yürürlüğe girdikten sonraki yirmi gün içinde Bakanlık adına ihale yetkilisinin ve kamu hizmeti yükümlüsü adına yetkili temsilcisinin imzalarını içeren bir tutanak ile kayıt altına alınır.

(3) Sözleşme süresinin uzatılması durumu da dâhil olmak üzere kamu hizmeti sözleşmelerinin yürürlük süresi boyunca, kamu hizmeti yükümlüsü tarafından ihale veya doğrudan teminde davet aşamasında teklif edilen makul kâr oranlarına ilişkin sözleşme değişikliği yapılamaz.

YEDİNCİ BÖLÜM

Kamu Hizmeti Sözleşmelerinin Devri, Askıya Alınması ve Feshi

Kamu hizmeti sözleşmelerinin devri

MADDE 20- (1) Kamu hizmeti sözleşmesi, zorunlu hallerde kamu hizmeti yükümlüsünün yazılı başvurusu ve Bakanlığın yazılı izni ile aynı şartlarla başkasına devredilebilir. Ancak devralacak kamu hizmeti yükümlüsünde ilk ihaledeki şartların aranması zorunludur.

(2) İsim ve statü değişikliği gereği yapılan devirler hariç olmak üzere bir kamu hizmeti sözleşmesinin devredildiği tarihi takip eden üç yıl içinde aynı yükümlü tarafından başka birine sözleşme devredilemez veya devralınamaz.

(3) Bakanlığın izni alınmadan devredilen veya devralınan veya bir kamu hizmeti sözleşmesinin devredildiği tarihi takip eden üç yıl içinde devredilen veya devralınan sözleşmeler feshedilerek devreden ve devralınan hakkında 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

Kamu hizmeti sözleşmelerinin askıya alınması, feshi ve tasfiyesi

MADDE 21- (1) Mücbir sebepler veya kamu hizmeti yükümlüsünün yetki veya emniyet belgelerinin geçici olarak askıya alınması durumunda ihale yetkilisinin kararı ile geçici bir süreliğine kamu hizmeti sözleşmesi kapsamındaki yolcu taşımacılığı hizmetleri, sözleşme feshedilmeksizin kısmen veya tamamen durdurulabilir. Kısmen veya tamamen durdurulan bu yolcu taşımacılığı hizmetlerinin sağlanabilmesi için ortaya çıkan maliyetleri kamu hizmet yükümlüsü tarafından karşılamak üzere alt sözleşmeler yapılabilir. Bu hallerde uygulanacak alt sözleşmelere ilişkin hükümler, kamu hizmet yükümlülüğü sözleşmesinde belirlenir.

(2) Aşağıda belirtilen durumlar nedeniyle doğrudan ihale yetkilisinin kararı ile kamu hizmeti sözleşmesi feshedilebilir:

a) Kamu hizmeti yükümlüsünün ya da iş ortaklığı tarafından yerine getirilen kamu hizmeti yükümlülüklerinde ortaklardan birinin iflası, konkordato ilan etmesi veya tasfiyesine karar verilmesi.

b) Kamu hizmeti yükümlüsünün ya da iş ortaklığı tarafından yerine getirilen kamu hizmeti yükümlülüklerinde ortaklardan birinin yetki veya emniyet belgelerinin iptal edilmesi.

c) Kamu hizmeti sözleşmesinin mücbir sebeplerle yürütülmesinin imkânsız hale gelmesi.

ç) Belirlenen asgari hizmet kalite standartlarının yerine getirilmediğinin tespit edilmesi halinde, kamu hizmeti yükümlüsünün bu konuda gerekli iyileştirmeleri zamanında yerine getirmemesi.

d) Denetim komisyonu tarafından gerçekleştirilen denetimlerde, demiryolu yolcu taşımacılığı araçlarının periyodik bakımlarının düzenli olarak yapılmadığının ikinci kez tespit edilmesi.

(3) Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen haller haricinde sözleşmenin feshi ve tasfiyesiyle ilgili diğer hususlarda 4735 sayılı Kanunun 17 ilâ 23 üncü maddelerinde yer alan hükümler uygulanır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Kamu Hizmeti Sözleşmelerinin Denetimi

Denetim komisyonunun oluşturulması

MADDE 22- (1) Bakanlık, kamu hizmeti yükümlüsü tarafından verilen hizmetin kamu hizmeti sözleşmesine uygunluğunu denetlemek üzere gerekli gördüğü sayıda Bakanlık personelinden oluşan denetim komisyonunu görevlendirir.

Denetim kapsamı ve çeşitleri

MADDE 23- (1) Denetim komisyonu;

- a) İşletilen trenlerin günlük sefer sayısı ve haftalık çalışma günlerinin,
- b) İşletilen trenlerin koltuk kapasitesinin ve vagon sayısının,
- c) İşletilen trene ait lokomotif, set ve vagonların yaşları ile periyodik bakımlarının,
- ç) Bilet satış veri ve raporlarının,
- d) Kamu hizmeti kapsamındaki fiziksel veya dijital muhasebe kayıtlarının,
- e) Engelli/hareket kabiliyeti kısıtlı yolcular için sunulan hizmetlerin,
- f) Hizmet grupları kapsamında gerçekleşen dakiklık ve iptal yüzdelerinin,
- g) Yolcu anketlerinin, öneri ve şikâyetler üzerine kamu hizmeti yükümlüsü tarafından alınan tedbirlerin,
- ğ) Vagon ve müştemilat temizliği ile bunlara ilişkin donanım ve malzemelerin,
- h) İlk yardım ve yangın söndürücü ve benzeri malzeme ve ekipmanların,
- ı) Rezervasyon hizmetleri ve yolcu bilgilendirme sisteminin,
- i) Yolculara sunulan ek hizmetlerin,
- j) İklimlendirme, ısı ve ışık durumunun,
- k) Tren üstü personelin kılık-kıyafet, yolculara davranış ve tutumlarının, ihale dokümanı ve sözleşmeye uygunluğunu denetler.

(2) Kamu hizmeti sözleşmesine uygunluğunun incelenmesi amacıyla denetim komisyonu, belirli bir plan ve program kapsamında haberli veya habersiz, tren üzerinde, kamu hizmeti yükümlüsünün işyerinde veya talep edeceği her türlü bilgi ve belge üzerinde denetim yapmaya yetkilidir.

(3) Kamu hizmeti yükümlüsü denetim öncesinde, sırasında veya sonrasında bilgi ve belgelerin elde edilmesi ve değerlendirilmesi dâhil denetim komisyonuna her türlü yardım ve kolaylığı sağlamakla yükümlüdür.

(4) Denetim komisyonu üyelerinden tren üstü denetim süresince seyahatleri nedeniyle ücret talep edilemez, bu seyahatlere ilişkin tren kayıtları kamu hizmeti yükümlüsü tarafından ayrıca tutulur.

Denetim planı ve programı

MADDE 24- (1) Yapılacak denetimlere dair denetim komisyonu tarafından taslak yıllık denetim planı hazırlanır ve ihale yetkilisinin onayına sunulur.

(2) Denetim planı;

- a) Kapsadığı coğrafi alanı,
 - b) Belirli bir süreyi,
 - c) Kontrol edilecek hizmet gruplarını, bilgi, belge ve faaliyetlerini,
 - ç) Yapılacak denetimlerin çeşidini,
- içerir.

(3) Kesinleşen yıllık denetim planına uygun olarak, Bakanlık tarafından yılda en az 3 kez denetim programı hazırlanır.

(4) Denetim programı yıllık denetim planını detaylandırarak şekilde, denetlenecek hizmet grubu, bilgi, belge ve faaliyetleri, denetim yeri veya güzergâh bilgisi, denetim süresi, denetimin çeşidi ve kapsamı ve diğer bilgileri içerir.

(5) İhale yetkilisi veya denetim birimi sorumlusu tarafından denetim programı kapsamında görev dağılımı yapılır.

(6) Bakanlık tarafından gerek görüldüğü hallerde veya şikâyet üzerine denetim programına bağlı olmaksızın denetim yapılabilir.

Kontrol listeleri ile denetim tutanağı ve raporu

MADDE 25- (1) Denetim komisyonu, denetim ve incelemeleri bu Yönetmelik kapsamında düzenleyeceği kontrol listeleri uyarınca gerçekleştirir.

(2) Denetim komisyonu, denetimlerinde tutanak ve denetim raporu düzenler.

(3) Fiziksel veya elektronik ortamda hazırlanan kontrol listeleri, doldurulmasını müteakip denetim komisyonu tarafından imzalanır.

(4) Tutanaklar denetim komisyonu dışında hazır bulunanlar tarafından da imza altına alınır.

(5) Denetim komisyonu tarafından hazırlanan ve imzalanan denetim raporunun ekine varsa tutanaklar, denetlenenin haberdar edilmesi şartıyla elde edilen fotoğraf/video ile buna ilişkin diğer belgeler eklenerek uygun bir süre zarfında ihale yetkilisi ve kamu hizmeti yükümlüsüne bildirilir. Bu fıkranın uygulanmasında, 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulan mevzuat hükümleri saklıdır.

Denetim sonuçları ve kamu hizmeti bedelinden indirim yapılması

MADDE 26- (1) Denetim raporları, Bakanlığa sunulmasına müteakip değerlendirilir.

(2) Yapılan denetim neticesinde, sözleşmede belirtilen gerekliliklere uyulmadığının tespit edilmesi durumunda Bakanlık, kamu hizmeti yükümlüsüne ödenecek hizmet bedelinden sözleşmede belirtilen tutar veya oran üzerinden indirim yapmaya yetkilidir.

(3) Denetim komisyonu tarafından yapılan denetimlerde; iptal ve dakiklik durumları hariç olmak üzere, 5 inci maddenin ikinci fıkrası ve 23 üncü maddede belirtilen konulara ilişkin uygunsuzlukların rapor edilmesi halinde, durumun düzeltilmesi için kamu hizmet yükümlüsü yazılı olarak uyarılır. Aynı tür uygunsuzlukların farklı denetim programları kapsamında yeniden tespit edilmesi halinde, sözleşmeyle belirlenmiş indirim oranı veya tutarları uygulanır.

(4) Kamu hizmeti yükümlüsünün kendisinden kaynaklanan durumlar nedeniyle 23 üncü maddenin birinci fıkrasının (f) bendinde bahsedilen dakiklik ve iptal yüzdelerine aykırı olarak hizmet verilmesi halinde uygulanacak indirim oranı veya tutarları da sözleşmede belirlenir.

(5) Dördüncü fıkrada belirlenen özel uygulamalar hariç olmak üzere, indirim yapılmasına ilişkin karar tutanağında;

- a) İndirim gerektiren uygunsuzluk durumları,
- b) Varsa uygunsuzluğun anlaşılmasını destekleyecek diğer bilgi ve belgeler,
- c) Uygunsuzluğun tespit edildiği yer ve zaman, gösterilerek açıklanır.

(6) İki asıl nüsha halinde düzenlenen indirim karar tutanakları denetim komisyonu tarafından imzalanır ve Bakanlık yetkilisi tarafından onaylanıp kesinleştirilerek ilgili dönemin hak edişinden mahsup edilmek üzere bir nüshası kamu hizmeti yükümlüsüne bildirilir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Avans

MADDE 27- (1) Kamu hizmeti sözleşmeleri itibarıyla kamu hizmeti yükümlüsü demiryolu tren işletmecilerine avans verilemez.

Yıllık rapor yayımlanması

MADDE 28- (1) Yılda bir kez, kamu hizmeti yükümlülüğü sözleşmelerinin başlangıç tarihi ve süresi, kamu hizmeti yükümlüsüne ilişkin bilgiler ile yapılan ödemeler ve sözleşme kapsamında kamu hizmeti yükümlüsünün belirlenen asgari hizmet kalite standartlarına uygunluğu, hazırlanacak bir rapor ile Bakanlık internet sitesinden yayımlanır.

Hüküm bulunmayan haller ve tereddütlerin giderilmesi

MADDE 29- (1) Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kanun, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri ve ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulanır.

(2) Bakanlık, bu Yönetmeliğin uygulanması sırasında ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye, ilke ve standartları belirlemeye ve uygulama birliğini sağlamaya, gerekli bilgi ve belgeyi istemeye yetkilidir.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce imzalanan kamu hizmeti sözleşmeleri, imzalandıkları tarihte yürürlükte olan mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır.

Mevcut fiyat farkı uygulamalarına ilişkin düzenleme

GEÇİCİ MADDE 2- (Ek:RG-28/6/2024-32586)

(1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce imzalanan kamu hizmeti sözleşmelerinde belirlenmiş olan fiyat farkı uygulamaları, imzalandıkları tarihte yürürlükte olan mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır.

Sözleşme dönemi içerisindeki bilet tarifelerine ilişkin düzenleme

GEÇİCİ MADDE 3- (Ek:RG-28/6/2024-32586)

(1) 6461 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen süre zarfında bu Yönetmeliğin sözleşme dönemi içerisinde bilet tarifelerinde artış yapılamayacağına ilişkin hükümleri uygulanmaz.

Yürürlük

MADDE 30- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 31- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Ulaştırma ve Altyapı Bakanı yürütür.

Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin		
	Tarihi	Sayısı
	21/10/2023	32346
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazetelerin		
	Tarihi	Sayısı
1.	28/6/2024	32586